

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming
dhr. F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 14 september 2022
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
onderwerp Advies wetsvoorstel strafbaarstelling verborgen ruimten

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Weerwind,

Bij brief van 30 juni 2022, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met verdere versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, ook wel aangeduid als het wetsvoorstel strafbaarstelling verborgen ruimten in vervoermiddelen (het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel introduceert een strafbaarstelling voor het opzettelijk uitrusten van een vervoermiddel met een ruimte die dienstig is aan het heimelijk voorhanden hebben of vervoeren van voorwerpen of het beschikken over een vervoermiddel in de wetenschap dat dit vervoermiddel is uitgerust met een dergelijke ruimte.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

De Raad heeft enkele opmerkingen over de in het Wetsvoorstel gehanteerde terminologie.

Dienstig zijn aan

De eerste zin van de Memorie van Toelichting (‘MvT’) luidt: ‘Dit voorstel voorziet in strafbaarstelling van het opzettelijk uitrusten van een vervoermiddel met een ruimte *die is bestemd voor* het heimelijk voorhanden hebben of vervoeren (...)’.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2022
pagina 2 van 4

Bij de artikelsgewijze toelichting staat: ‘Dit lid [eerste lid] stelt strafbaar het opzettelijk uitrusten van een vervoermiddel met een ruimte *voor* het heimelijk voorhanden hebben of vervoeren (...)’
In het wetsvoorstel staat: ‘Degene die opzettelijk een vervoermiddel uitrust met een ruimte *die dienstig is aan* het heimelijk voorhanden hebben of vervoeren (...)’.

Dit zijn telkens net andere bewoordingen. Opvallend is dat het woord ‘dienstig’ uit de wettekst helemaal niet voorkomt in de MvT. Het begrip ‘dienstig aan’ betekent ‘nuttig/ geschikt voor’.² Dat ligt ook dicht aan tegen het in de MvT aangehaalde artikel 1:37, eerste lid, van de Algemene Douanewet, waarin wordt gesproken over een vervoermiddel dat is ingericht of toegerust tot het (voor zover hier van belang) onttrekken van goederen aan het ambtelijk toezicht. Mogelijk is bedoeld daarbij aan te sluiten? ‘Bestemd voor’ impliceert een zekere mate van bedoeling die in ‘geschikt voor’ niet besloten ligt. Onduidelijkheid over de betekenis van dit bestanddeel kan in concrete zaken leiden tot discussies over de bewezenverklaring. De Raad adviseert daarom in de MvT nader toe te lichten hoe ‘dienstig aan’ precies moet worden geïnterpreteerd.

Indien wordt gekozen voor de betekenis van ‘geschiktheid’, rijst de vraag of de drempel voor strafbaarheid daardoor niet lager wordt dan mogelijk bedoeld. In de MvT wordt betoogd dat een verborgen ruimte geen ander doel kan dienen dan het gebruik voor illegale activiteiten. Dat lijkt een aanname, want, is het 100% zeker dat dat altijd het geval is? En, als dat in een concrete strafzaak niet het geval zou zijn of illegale intenties niet bewijsbaar blijken, brengt dat dan toch een bewezenverklaring mee? Het is goed denkbaar dat de verdediging verweer zal voeren in die zin dat de ruimte andere, legale doelen dient of niet gebruikt wordt. Is dat verweer dan zinloos omdat de opzet slechts gericht hoeft te zijn op de feitelijke geschiktheid van de ruimte om heimelijk voorwerpen voorhanden te hebben of te vervoeren? Daarbij valt bovendien op dat de strafbaarheid niet beperkt is tot illegale voorwerpen. Is niet elke verborgen ruimte geschikt voor het heimelijk voorhanden of vervoeren van voorwerpen? De Raad adviseert de grenzen van de strafbaarheid nader toe te lichten.

Professioneel aangebracht

In de artikelsgewijze toelichting wordt over de verborgen ruimte gezegd dat het veelal een professioneel aangebrachte, niet fabriekseigen en kunstmatig aangelegde ruimte betreft.³ Dit levert naar het oordeel van de Raad onduidelijkheid op. Allereerst valt op dat in de tekst van de strafbepaling deze definitie, die de reikwijdte van het begrip “verborgen ruimte” aanzienlijk beperkt, niet voorkomt. Is het de bedoeling dat het begrip “verborgen ruimte” wel op deze beperkte wijze wordt uitgelegd?

Die suggestie wordt wel gewekt door de volgende opmerking in de artikelsgewijze toelichting:
“Door de terminologie ‘niet fabriekseigen’ en ‘kunstmatig aangebracht’ wordt tot uitdrukking gebracht dat een verborgen ruimte zich onderscheidt van een door een fabrikant in een vervoermiddel aangebrachte (opslag)ruimte, met het oog op – anders dan een verborgen ruimte – een legale toepassing.”

² Betekenis volgens de [Van Dale](#).

³ MvT p. 3 toelichting bij Artikel I, eerste lid: vierde zin: *Een verborgen ruimte betreft veelal een professioneel aangebrachte niet fabriekseigen en kunstmatig aangelegde ruimte die op zodanige wijze is aangebracht dat deze niet eenvoudig is waar te nemen.*

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2022
pagina 3 van 4

Het is niet helder hoe het woord “veelal” in de artikelsgewijze toelichting moet worden gedeut. Kan een verborgen ruimte toch ook niet professioneel aangebracht of wel fabriekseigen of niet kunstmatig aangelegd zijn? De Raad adviseert de MvT op dit punt te verduidelijken.

Soort voertuig

De strafbepaling heeft betrekking op vervoermiddelen, middelen bestemd om personen of goederen te vervoeren, te land, te water of in de lucht, aldus de artikelsgewijze toelichting. De artikelsgewijze toelichting vervolgt echter met de opmerking: “*Het gaat dus in het bijzonder om voer- en vaartuigen (Kamerstukken II 1992/93, 23251, nr.3, p. 20).*” Waarom gaat het in het bijzonder om voer- en vaartuigen en niet ook om vliegtuigen? Waarom wordt de genoemde passage uit de kamerstukken, die ziet op de bevoegdheid tot inbeslagneming, hier genoemd?

De Raad beveelt aan de MvT op dit punt aan te passen.

Beschikken

Het voorgestelde lid 2 stelt strafbaar het “beschikking hebben” over een vervoermiddel, wetende dat zich daarin een verborgen ruimte bevindt (als bedoeld in het eerste lid). In de artikelsgewijze toelichting wordt uitgelegd wie daar wel/niet onder vallen. Onder het kopje “3. Strafbaarstelling” wordt echter de term “gebruik van een vervoermiddel waarin een dergelijke ruimte is aangebracht” gebezigd.⁴ Dat kan tot verwarring leiden. De Raad geeft daarom in overweging om “gebruik van” te vervangen door “beschikken over.”

IT-GEVOLGEN

De Raad verwacht dat het Wetsvoorstel geen noemenswaardige IT-gevolgen zal hebben voor de Rechtspraak.

WERKLAST

Het Wetsvoorstel heeft naar verwachting geen substantiële gevolgen voor de werklust van de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Wetsvoorstel. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en aan te passen.

⁴ MvT, p. 3: ‘Omdat een verborgen ruimte geen ander doel kan dienen dan het gebruik voor illegale activiteiten, is enkel het aanbrengen van een verborgen ruimte en het gebruik van een vervoermiddel waarin een dergelijke ruimte is aangebracht voldoende voor strafbaarheid.’

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 september 2022
pagina 4 van 4

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Peter Pulles
Lid Raad voor de rechtspraak